

opusdei.org

Pismo Benedikta XVI.

Pismo papeža Benedikta XVI. škofom Katoliške cerkve o odpravi izobčenja štirih škofov, ki jih je posvetil nadškof Lefebvre.

1. Apr. 2009

Dragi sobratje v škofovski službi!

Odprava izobčenja za štiri škofe, ki jih je nadškof Lefebvre brez pooblastila Svetega sedeža posvetil leta 1988, je iz raznih razlogov znotraj in zunaj katoliške Cerkve

pripeljala do tako silovitih soočenj, kakršnih že dolgo nismo več doživljali. Mnogi škofje so se čutili zbegane pred dogodkom, ki je prišel nepričakovano in ga je bilo komaj mogoče pozitivno uvrstiti v današnja vprašanja in naloge Cerkve.

Tudi če so bili mnogi pastirji in verniki načeloma pripravljani pozitivno ocenjevati papeževo voljo po spravi, se je nasproti temu vendarle postavljalo vprašanje o primernosti takšnega dejanja spricho resnične nujnosti verskega življenja v našem času. Različne skupine so papeža javno obdolževale, da hoče iti nazaj v čas pred koncilom (o. p. 1962–1965): sprožil se je plaz protestov, katerih zagrenjenost je razkrila ranjenosti, ki segajo onkraj tega trenutka. Tako se čutim dolžnega, da vam, dragi sobratje, napišem besedo pojasnila, ki naj pomaga razumeti namene, ki so mene in pristojne organe Svetega

sedeža vodili pri tem koraku. Upam, da bom prispeval k miru v Cerkvi.

Zame je bila nepredvidljiva nesreča v tem, da je Williamsonov primer prekril odpravo izobčenja. Tiho in obzirno dejanje usmiljenja do štirih veljavno, a ne zakonito posvečenih škofov se je nenadoma prikazalo kot nekaj povsem drugega: kot zavrnitev krščansko-judovske sprave, kot preklic tega, kar je koncil v tej zadevi razglasil za pot Cerkve. Iz povabila k spravi z ločeno cerkveno skupino je tako nastalo prav nasprotno: navidezen povratek za vse korake sprave med kristjani in Judi, ki smo jih storili od koncila naprej. Namen mojega teološkega dela od vsega začetka je bil, da sodelujem pri teh prizadevanjih in jih podpiram.

Napadalna sovražnost do papeža

Najgloblje obžalujem, da je nastopilo prekrivanje dveh nasprotujočih si dogajanj in za trenutek skalilo mir

med kristjani in Judi, kakor tudi mir v Cerkvi. Slišim, da bi pazljivo spremljanje informacij, dostopnih na medmrežju, omogočilo, da bi pravočasno opazili problem. Iz tega se lahko naučimo, da moramo pri Svetem sedežu v prihodnosti še pozorneje paziti na omenjeni vir informacij.

Zelo me je užalostilo, da so tudi katoličani, ki so dejansko lahko bolje poznali te stvari, mislili, da morajo po meni udariti z napadalno sovražnostjo. Toliko bolj se zahvaljujem judovskim prijateljem, ki so pomagali hitro odstraniti napačno razlago in vzpostaviti ozračje prijateljstva in zaupanja, ki je obstajalo – kakor v času papeža Janeza Pavla II. (o. p. 1978–2005) – tudi ves čas mojega papeževanje in hvala Bogu, obstaja še naprej.

Nadaljnja napaka, ki jo iskreno obžalujem, je v tem, da meja in doseg

ukrepa ob objavi dogodka z dne 21. januarja 2009, nista bila dovolj jasno predstavljena. Izobčenje se tiče oseb, ne institucij. Škofovsko posvečenje brez papeževega naročila pomeni nevarnost razkola, ker postavlja pod vprašaj edinost škofovskega zbora s papežem. Cerkev se mora zato odzvati z najstrožjo kaznijo, z izobčenjem in sicer zato, da bi tako kaznovane poklicala h kesanju in nazaj k edinosti. Dvajset let po posvečenjih ta cilj na žalost še vedno ni bil dosežen. Umik izobčenja služi istemu cilju kakor kazen sama, namreč: da štiri škofove še enkrat povabi k vrnitvi.

Povabilo k vrnitvi

To dejanje je bilo mogoče potem, ko so prizadeti izrekli svoje načelno priznavanje papeža in njegove pastirske oblasti, četudi s pridržki v zvezi s pokorščino do učiteljske avtoritete papeža in koncila. S tem se

vračam k razlikovanju med osebo in institucijo. Rešitev izobčenja je bila ukrep na področju cerkvene discipline: osebe so bile oproščene bremena vesti najtežje cerkvene kazni.

Od disciplinarne ravni je potrebno razlikovati doktrinalno področje. Dejstvo, da bratovščina Pija X. nima kanoničnega (cerkvenopravnega) položaja v Cerkvi, dejansko ne sloni na disciplinarnih, ampak na doktrinalnih razlogih. Dokler bratovščina v Cerkvi nima cerkvenopravnega položaja, toliko časa tudi njeni služabniki v Cerkvi ne opravljajo služb v skladu s pravom. Treba je torej razlikovati med disciplinarno ravno, ki se tiče osebe kot osebe, in doktrinalno ravno, pri kateri sta vprašljivi služba in institucija. Naj to povem še enkrat: dokler niso pojasnjena doktrinalna vprašanja, bratovščina nima nobenega cerkvenopravnega statusa

v Cerкви in toliko časa njeni služabniki v Cerкви zakonito ne opravljajo nobenih služb, tudi če so oproščeni cerkvenih kazni.

Spričo tega položaja nameravam papeško komisijo Ecclesia Dei, ki je od 1988 pristojna za tiste skupine in osebe, prihajajoče iz bratovščine Pija X. ali podobnih skupin, ki se hočejo vrniti v popolno občestvo s papežem – v prihodnje povezati s kongregacijo za nauk vere. S tem naj postane jasno, da so vprašanja, ki jih je sedaj potrebno obravnavati, bistveno doktrinalne narave; predvsem vprašanja, ki se tičejo sprejetja drugega vatikanskega koncila (o. p. 1962–1965) in pokoncilskega cerkvenega učiteljstva papežev.

Zborne ustanove, s katerimi kongregacija obravnava tekoča vprašanja (zlasti redno zasedanje kardinalov ob sredah in eno do dveletno plenarno zasedanje),

jamčijo vključitev prefektov različnih rimskih kongregacij in svetovnega episkopata pri odločitvah, ki jih je treba sprejeti. Učiteljske avtoritete Cerkve leta 1962 ni mogoče zamrzniti – bratovščini mora to biti povsem jasno. Mnogim od tistih, ki se imajo za velike branilce koncila, pa je treba priklicati v spomin, da drugi vatikanski koncil vsebuje celotno zgodovino učiteljstva Cerkve. Kdor hoče biti poslušen koncilu, mora sprejeti vero stoletij in ne sme odrezati korenin, iz katerih raste drevo.

Ljubezen dobrega pastirja

Upam, dragi sobratje, da je s tem pojasnjen pozitiven pomen, kakor tudi meja ukrepa z dne 21. januarja 2009. Sedaj pa ostaja vprašanje: ali je bilo to nujno? Ali je bilo to res prednostno vprašanje? Ali ni mnogo pomembnejšega? Gotovo so pomembnejše in nujnejše stvari.

Mislím, da sem prednosti papeževanja že v začetku pojasnil v svojih govorih. Kar sem takrat povedal, nespremenjeno ostaja moja vodilna misel.

Prvo prednostno nalogo za Petrovega naslednika je Gospod sam nedvoumno določil v dvorani zadnje večerje: »Ti pa potrdi svoje brate« (prim. Lk 22,32). Peter sam je v svojem prvem pismu to prednostno nalogo na novo izrazil: »Bodite vedno pripravljeni dati razlog svojega upanja vsakemu, ki vas vpraša« (prim. 1 Pt 3,15). V našem času, ko grozi nevarnost, da vera v mnogih delih sveta ugasne kakor plamen, ki nima več hrane, je prva prednostna naloga napravljati Boga navzočega v tem svetu in ljudem odpirati dostop do Boga. Ne do kateregakoli Boga, marveč do Boga, ki je govoril na Sinaju; do Boga, katerega obličje spoznavamo v

ljubezni do konca (prim. Jn 13,1) – v križanem in vstalem Jezusu Kristusu.

Dejanska težava današnje zgodovinske ure je, da Bog izginja z obzorja ljudi in da skupaj z ugašanjem luči, ki prihaja od Boga, vdira v človeštvo izgubljenost, katere uničujoče posledice vedno bolj vidimo. Voditi ljudi k Bogu, k Bogu, ki govori v Svetem pismu, je najvišja in temeljna prednostna naloga Cerkve in Petrovega naslednika v tem času. Iz te naloge nato samo po sebi sledi, da nam mora pri srcu edinost verujočih. Njihov prepir, njihovo notranje protislovje, namreč postavlja pod vprašaj govorjenje o Bogu. Zato je prizadevanje za skupno pričevanje vere kristjanov – za ekumenizem – hkrati vključeno v najvišji prednostni nalogi.

Temu se pridružuje nujnost, da vsi, ki verujejo v Boga, drug z drugim iščejo mir, skušajo drug drugemu postajati

bližnji, da bi se tako v različnosti svoje podobe o Bogu vendarle skupno bližali izviru Luči – to je medverski dialog. Kdor oznanja Boga kot »ljubezen do konca«, mora pričevati o ljubezni: posvečati se z ljubeznijo trpečim, premagovati sovraštvo in sovražnosti. To je družbena razsežnost krščanske vere, o kateri sem govoril v okrožnici Bog je ljubezen (2005).

Če torej naporno prizadevanje za vero, upanje in ljubezen v svetu predstavlja v tem trenutku (v raznih oblikah pa vedno) resnično prednostno nalogo za Cerkev, tedaj vendar spadajo k temu tudi majhne in srednje sprave. Opaziti moramo, da je tiha gesta ponujene roke postala velik hrup in tako nasprotje sprave. Sedaj pa vprašam: ali je bilo in ali je res narobe iti naproti bratu, »ki ima kaj proti tebi« in si prizadevati za spravo (prim. Mt 5,23 sl)? Ali ni tudi civilna družba dolžna

poskušati prehitevati zaostrovanja, in njihove morebitne nosilce – kolikor je mogoče – ponovno vključevati v velike oblikujoče sile, da bi se izognili osamitvam in vsem njenim posledicam? Ali je res povsem napačno, če si prizadevamo za rešitev otrplosti in zoževanj ter dajemo prostor temu, kar je pozitivno in je mogoče vključiti v celoto? Sam sem v času po letu 1988 doživel, kako se je notranje ozračje spremenilo z vrnitvijo skupnosti, ki so se prej ločile od Rima; kako je vrnitev v veliko, prostrano in skupno Cerkev premagovala enostranskosti in reševala skrčitve, tako da so iz tega nastale povsem pozitivne sile za celoto. Ali moremo biti povsem ravnodušni do skupnosti, v kateri je 491 duhovnikov, 215 bogoslovcev, 6 semenišč, 88 šol, 2 univerzitetna inštituta, 117 bratov in 164 sester? Ali naj jih res pomirjeni pustimo odganjati od Cerkve?

Mislím na primer na 491 duhovnikov. Ne moremo poznati spleta njihovih nagibov. Toda mislim, da se ne bi odločili za duhovništvo, če poleg marsičesa napačnega in bolehnega ne bi bila navzoča ljubezen do Kristusa in volja, da bi oznanjali Kristusa in z njim živega Boga. Ali naj jih kot zastopnike radikalne obrobne skupine kar izključimo iz iskanja sprave in edinosti? Kaj bo potem nastalo? Zares, že dolgo smo poslušali in ob tej priložnosti ponovno slišali veliko neskladij od zastopnikov te skupnosti – napuh in ponašanje, češ da vse bolje vedo, osredotočanje na enostranskosti itn. Ob tem moram resnici na ljubo dodati, da sem prejel vrsto ganljivih pričevanj hvaležnosti, v katerih je bilo mogoče začutiti odprtost src.

Molitev in zaupanje

Ali naj ne bi vesoljna Cerkev mogla biti tudi velikodušna, ko ve za trajnost, ki jo ima; ko ve za obljubo, ki ji je dana? Ali naj ne bi kot dobri vzgojitelji mogli preslišati tudi marsikaj slabega in si prizadevati, da bi mirno izpeljali iz ožine? Ali nismo dolžni priznati, da je tudi iz katoliških krogov prišlo marsikaj neskladnega? Marsikdaj ima človek vtis, da naša družba potrebuje vsaj eno skupino, kateri ni potrebno izkazovati strpnosti; v katero se smemo mirno zaganjati s sovraštvom. Kdor si je drznil dotakniti se je – v tem primeru papež –, je sam izgubil pravico do strpnosti in so ga smeli brez strahu in zadržanosti prav tako zagrniti s sovraštvom.

Dragi sobratje, v dneh, ko mi je prišlo na misel, da napišem to pismo, se je po naključju zgodilo, da sem moral v rimskem bogoslovnem semenišču razlagati in komentirati mesto Gal

5,13–15. Bil sem presenečen, kako neposredno govori o navzočnosti te ure: »Svoboda naj vam ne bo pretveza za meso, ampak služite drug drugemu v ljubezni!« Vsa postava je povzeta v eni besedi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! Če pa drug drugega grizete in raztrgate, potem pazite, da se med seboj ne pobijete.« Vedno sem se nagibal k temu, da sem imel ta stavek za eno od retoričnih pretiravanj, ki se priložnostno pojavljajo pri svetem Pavlu. V določenem pogledu utegne biti tako. Toda na žalost je grizenje in raztrganje tudi danes v Cerkvi izraz napačno pojmovane svobode. Ali je kaj čudnega, da tudi mi nismo boljši kakor Galačani? Ali je čudno, da nas ogrožajo iste skušnjave? Da se moramo vedno znova učiti pravilno uporabljati svobodo? In da se moramo vedno znova učiti najvišje prednostne naloge: ljubezni? Tisti dan, ko sem moral o tem govoriti v

bogoslovnem semenišču, smo v Rimu obhajali praznik Madonna della Fiducia – Matere zaupanja.

V resnici – Marija nas uči zaupanja. Vodi nas k Sinu, ki mu smemo vsi zaupati. Kristus nas bo vodil – tudi v razburkanih časih. Zato bi se ob koncu rad iz srca zahvalil vsem številnim škofom, ki so mi v tem času podarili ganljiva znamenja zaupanja in naklonjenosti, predvsem pa svojo molitev. Ta zahvala velja tudi vsem vernikom, ki so mi v tem času izpričali neomajno zvestobo kot nasledniku svetega Petra. Gospod naj nas vse varuje in vodi na pot miru. Ta želja mi sama od sebe prihaja iz mojega srca prav sedaj na začetku postnega časa, liturgičnega časa, ki je posebno namenjen notranjemu očiščenju in nas vse vabi, da z novim upanjem gledamo na sijoči cilj velikonočnega praznika.

S posebnim apostolskim blagoslovom
vas pozdravljam

v Gospodu vaš papež Benedikt XVI.

Vatikan, 10. marca 2009

Prevod: prof. dr. Anton Štrukelj

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/pismo-benedikta-xvi/](https://opusdei.org/sl-si/article/pismo-benedikta-xvi/) (10.
Apr. 2026)